

det, altsaa Fattiglemmerne. Enten maa de have ment dette, eller ogsaa maa de anse Fattiglemmerne for at være saa farlige Personer for Samfundet, at det ikke kan lade sig gøre at lade dem faa et Gevær i Haanden. Hvilken af disse Forudsætninger det høje Ting er gaaet ud fra, ved jeg ikke; men jeg misbilliger dem begge. For det første tror jeg, at der gives hæderlige Folk, ogsaa blandt Fattiglemmerne, som ikke ere farlige for Samfundet. Dernæst ønsker jeg ikke, at de Folk, der have maattet leve paa Styggesiden af Livet, derfor skulle tilside-sættes og nedværdiges paa alle mulige Maader, saa de ikke en Gang faa Lov til at skyde et Gevær af. Jeg ønsker, der ingen Trælle skal være, og derfor ønsker jeg ikke, at Fattiglemmerne skulle endogsaa her i Sagtloven omtales som saadanne, der tilhøre en lavere Raste end de øvrige Beboere i Landet. Jeg vil derfor haabe, at naar vi faa Loven til 2den Behandling her i Tinget, efter at formodentlig et Udvalg har haft med den at gøre, vil denne Paragrafs sidste Punktum blive udsløttet. Saa er der kun en Paragraf til, jeg vil omtale, ja, ikke blot den hele Paragraf, men hele den Række af Paragraffer, som følge efter, og det er den, der handle om Sagttegn. Det ser ud til, at der ingen Stemning er derfor, og jeg er heller ikke stemt derfor. Underligt er det, at der netop skal være en saadan Bestemmelse, at der skal løses Sagttegn, naar virkelig den paagældende Lodsejer har givet vedkommende Lov til at jage. Men det mest kuriøse ved hele dette 3dje Kapitel er den første Paragraf, hvorefter en hel Del skulle være fritagne for at løse Sagttegn, og blandt disse nævnes ganske naturligt Lodsejerne. Allerede den første ærede Taler (S. Sorgenfens) har rettet sin Opmærksomhed paa dette, og jeg skal hyderligere sige nogle Ord herom. Det ser næsten ud, som om de, der have affattet Loven i den Stikelse, den har, ikke have kunnet nøjes med at dele Befolkningen i 2 Raster, fri og ufri, de, der have Lov til at gaa paa Sagt, og de, der ikke have Lov til det, fordi de ere under Fattigforsørgelse. Det ser næsten ud til, som om de endogsaa ville have en tredje Klasse i vort Samfund, nemlig saadanne, som hverken ere Trælle eller fri, men staa midt imellem, idet de have den Rettighed, at kunne købe sig Frihed. Det hedder f. Eks. i § 24: „Sagttegn skal derhos heller ikke være nødvendigt for Lodsejere i en Kommune, for saa vidt Sagten udøves i den Kommune, hvor de ere bosiddende.“ Hvad vilde Følgen heraf blive? Den vilde f. Eks. blive følgende. Sæt, at Loven var traadt i Kraft,

og Bestemmelserne være blevne gældende, saaledes som de ligger for her, og jeg saa f. Eks. rejste hjem i Juleferien, og min ærede Sidemand ogsaa rejste hjem. Vi have saa hver hjemme en god Ven, som indbyder os til at komme hen og besøge sig i Juleferien, jeg vil sige den 2den Januar, altsaa efter at det ny Aar er oprundet, og samtidig ønsker han, at vi skulle deltage i Sagten paa hans egen Ejendom; derfor beder han os tage Sagtgeværer med. Saa kan min ærede Sidemand ganske rolig gaa hen til sin Nabo og gaa paa Sagt med ham paa hans Grund, men anderledes vil det gaa med mig, jeg har at træffe omkring til Kommunalraadene og der købe mig et Sagttegn for at faa Lov til at udøve Sagt. Og hvorfor? Fordi det er min ullykkelige Lod ikke at være Lodsejer; havde jeg været en saadan Lodsejer, kunde jeg godt have faaet Lov til at gaa uden Sagttegn, men nu kan jeg ikke. Det synes, som om det høje Ting, der har indsat dette Stykke i Paragraffen, maa have haft en gammel romersk Lov til Forbillede, thi for 1800 Aar siden var der nok i Rom nogle, der vare fødte til at have Borgerrret, medens andre kun kunde købe sig denne. Forholdet er altsaa nu blevet det, at nogle ere fødte til at gaa paa Sagt, men andre skulle tilkøbe sig Sagtretten. I hveri Fald, naar vi vendte tilbage her til Tinget efter Juleferien, vilde jeg, hvis Loven havde været gældende, ganske vist have kunnet fortælle min ærede Kollega, at jeg havde købt mig denne Sagtret for en større Sum, medens han kunde sige: Jeg er lykkeligvis født dertil. Altsaa Forholdet bliver, at Lovforslaget ikke blot vil have undtaget Fattiglemmer fra at nyde en almindelig Borgerrret, men ogsaa andre, der ere saa uheldig stillede, at de ikke ere Jordbrugere. Man skulle dog virkelig tro, at naar en Mand i en Kommune vil give mig eller en anden Lov til at jage paa sin Jord, saa skulde der ikke spørges om, om den paagældende havde saa og saa stor en Ejendom, thi saa maatte han gerne lade ham jage hos sig, men havde han det ikke, saa skulde han købe sig denne Rettighed. Videre skal jeg ikke udtale mig herom. Jeg har det Haab, at hele dette Kapitel bliver udsløttet af Loven og altsaa bliver dødt og magtesløst. Jeg skal slutte med at udtale, at jeg nok vilde ønske, at der maatte komme noget ud af denne Lov. Jeg tror, at vor Lovgivning om Sagt er saare mangelfuld, og det er ogsaa min Anstuelse ligesom en anden æret Taler, at det vilde være meget heldigt at have samlet alle Regler og Bestemmelser, som angaa Sagten, i een Lov. Men vist er det, at skal der blive en god